

הגדרות, סיווגים והסברים

א. האוכלוסייה וכוח העבודה

1. **אוכלוסייה:** אוכלוסיית הסקר כוללת את האוכלוסייה הקבועה (דה-יורה) של מדינת ישראל בגיל 15 ומעלה.

באוכלוסיית הסקר **נכללים:**

1. תושבים קבועים השוהים בישראל.
2. תושבים קבועים השוהים מחוץ לישראל פחות משנה.
3. עולים חדשים ועולים בכוח - מרגע בואם לישראל.
4. תיירים, מתנדבים או תושבים ארעיים השוהים בישראל שנה או יותר ברציפות.
5. החל בשנת 1968, כולל תושבי מזרח ירושלים.
6. החל בשנת 1972, כולל את התושבים ביישובים היהודיים בנפת הגולן; והחל בשנת 1982, כולל את כל התושבים בנפת הגולן.
7. החל בשנת 2006, כולל את התושבים ביישובים ישראלים באזור יהודה והשומרון (משנת 1972 עד שנת 2005 – אזורי יהודה והשומרון וחבל עזה).

באוכלוסיית הסקר **לא נכללים:**

1. תושבים קבועים השוהים מחוץ לישראל שנה או יותר ברציפות.
2. תיירים, מתנדבים או תושבים ארעיים השוהים בישראל פחות משנה.
3. דיפלומטים ואנשי או"ם.

2. **השבוע הקובע:** השבוע המסתיים בשבת שלפני בוא הסוקר למשק הבית.

3. תכונות כוח העבודה האזרחי

החל בשנת 1995 שונתה ההגדרה של תכונות כוח העבודה האזרחי. ראה הסבר מפורט בפרק ה' למבוא בסקרי כוח אדם 1998, פרסום מיוחד 1104, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

3.1 **כוח העבודה האזרחי השבועי:** בני 15 ומעלה שהיו "מועסקים" או "בלתי מועסקים" בשבוע הקובע, לפי ההגדרות המפורטות להלן:

3.1.1 **מועסקים:** אנשים שעבדו, לפחות שעה אחת בשבוע הקובע, בעבודה כלשהי תמורת שכר, רווח, או תמורה אחרת; כל העובדים בקיבוצים (בין בשירותים ובין בענפים אחרים); בני משפחה שעבדו בשבוע החקירה ללא תשלום למעלה מ-15 שעות בשבוע; אנשים השוהים במוסדות, שעבדו למעלה מ-15 שעות בשבוע; אנשים שנעדרו זמנית מעבודתם.

קבוצת המועסקים מורכבת משלוש קבוצות משנה:

א. **עבדו מלא (עבדו עבודה מלאה):** כל אלה שעבדו 35 שעות או יותר בשבוע הקובע (כולל שעות הכנה).

ב. **עבדו חלקית (עבדו עבודה חלקית):** כל אלה שעבדו 1-34 שעות בשבוע הקובע (כולל שעות הכנה).

ג. **נעדרו זמנית מעבודתם:** בקבוצה זו כלולים כל אלה שנעדרו זמנית מעבודתם הרגילה בכל השבוע הקובע עקב מחלה, חופשה, שירות מילואים, צמצום בהיקף העבודה, סכסוך עבודה, הפסקה זמנית של העבודה (עד ל-30 יום) וכו' (בהגדרה זו לא נכללו אנשים שנעדרו רק בתלק מהשבוע הקובע).

הערה: מועסקים מלא/חלקית בדרך כלל – נקבע על פי מספר שעות העבודה שעובד המועסק בדרך כלל (לא בשבוע הקובע).

3.1.2 בלתי מועסקים: אנשים שלא עבדו כלל (אפילו לא שעה אחת) וחיפשו עבודה באופן פעיל בארבעת השבועות האחרונים, כגון: על-ידי רישום בלשכת עבודה של שירות התעסוקה, על-ידי פנייה אישית או בכתב למעסיק, והיו יכולים להתחיל לעבוד בשבוע הקובע, לו הוצעה להם עבודה מתאימה ("זמינות לעבודה").

הערה: אדם שלא היה זמין לעבודה בשבוע הקובע בשל מחלה/מילואים – ייחשב בלתי מועסק.

קבוצת הבלתי מועסקים מורכבת משתי תת-קבוצות:

א. בלתי מועסקים שעבדו בארץ ב-12 החודשים שקדמו לשבוע הקובע.

ב. בלתי מועסקים שלא עבדו בארץ ב-12 החודשים שקדמו לשבוע הקובע.

דרכים לחיפוש עבודה באופן פעיל:

- לשכת עבודה של שירות התעסוקה

- חברה לשירותי כוח אדם (כולל לשכות עבודה אחרות)

- מודעות בעיתונים, באינטרנט וכדומה

- פנייה אישית או בכתב למעסיק

- חברים או קרובים

- ניסיון להקים עסק

- חיפוש עבודה בדרך אחרת

הערה: מאחר שבלתי מועסקים עשויים לחפש עבודה ביותר מדרך אחת, הם נשאלים על כל אחת מהדרכים המפורטות לעיל.

3.2 אינם בכוח העבודה האזרחי השבועי: כל בני 15 ומעלה שלא היו "מועסקים" או "בלתי מועסקים" בשבוע הקובע. בקבוצה זו כלולים: תלמידים, אנשים שעבדו בהתנדבות ללא כל תמורה, אנשים שטיפלו בילדים/בבן משפחה/במשק הבית ולא עבדו אפילו שעה אחת מחוץ למשק ביתם, אנשים שאינם מסוגלים לעבוד, אנשים החיים מקצבה, מפנסיה, מרנטה וכו', שלא עבדו אפילו שעה אחת בשבוע הקובע. כמו כן, נכללים בקבוצה זו חיילים בשירות סדיר (שירות חובה וצבא קבע); בני משפחה שעבדו ללא תשלום פחות מ-15 שעות בשבוע; אנשים השוהים במוסדות שעבדו פחות מ-15 שעות בשבוע הקובע.

3.2.1 מתייאשים מחיפוש עבודה: כל בני 15 ומעלה אשר אינם בכוח העבודה האזרחי השבועי, אך חיפשו עבודה ב-12 החודשים שקדמו לפקידתם בסקר. הם מעוניינים לעבוד והיו יכולים להתחיל לעבוד בשבוע הקובע אילו הוצעה להם עבודה מתאימה ("זמינות לעבודה"). הם לא חיפשו עבודה ב-4 השבועות שקדמו לפקידתם בסקר מהסיבות הבאות: חושבים שאין עבודה המתאימה להם במקצוע או באזור המגורים שלהם, מבחינת שכר, שעות עבודה, עניין בעבודה; או בשל חוסר ניסיון או חוסר הכשרה מתאימה או קשיי שפה או שהגיל לא מתאים (צעיר מדי, מבוגר מדי).

4. תכונות כוח העבודה האזרחי השנתי

4.1 **כוח העבודה האזרחי השנתי (במשך השנה):** כל בני 15 ומעלה שהיו בכוח העבודה האזרחי השבועי וכן אלו שעבדו במשך השנה, אך לא היו בכוח העבודה האזרחי השבועי.

4.2 **מועסקים במשך השנה (עבדו שנתי):** כל בני 15 ומעלה שעבדו בארץ לפחות יום אחד ב-12 החודשים האחרונים שקדמו לסקר. אנשים שעבדו פחות מחודש נחשבים כמי שעבדו חודש אחד.

4.3 **אינם בכוח העבודה האזרחי השנתי:** אינם בכוח העבודה האזרחי השבועי, ולא עבדו כלל במשך 12 החודשים האחרונים.

5. **דת וקבוצת אוכלוסייה:** ראש משק הבית הוא היחיד מבין בני משק הבית הנשאל לגבי דתו. הדת של ראש משק הבית נרשמת כדתם של כל בני משק הבית. הסיווג לפי דת כולל: יהודים, מוסלמים, נוצרים, דרוזים ודת אחרת (דת אחרת כוללת גם ללא דת ולא ידוע).

קבוצת הדת "בני דתות אחרות" כוללת את כל אלה שהשיבו כי אינם יהודים. החל בשנת 2002 קבוצה זו חולקה לשתי קבוצות אוכלוסייה:

- "ערבים": א. גרים ביישובים לא-יהודיים.
ב. גרים ביישובים יהודיים או מעורבים והם ילידי ישראל או שהגיעו לישראל לפני 1990. (לוחות, פרק 8).

- "אחרים": גרים ביישובים יהודיים או מעורבים, והגיעו לישראל משנת 1990 ואילך (לוחות, פרק 9).

6. **שנות לימוד:** מספר השנים שלמד הנחקר לימוד סדיר בבתי ספר ולא לימוד עצמי או ביקור בקורסים לא סדירים. בספירת השנים מביאים בחשבון רק את שנות הלימוד שבאו לסיומן. אם אדם לומד בעת הפקידה, שנת הלימוד נלקחת בחשבון.

7. **סוג בית ספר אחרון:** סוג בית הספר האחרון שבו למד או לומד הנחקר, גם אם לא סיים את לימודיו.

8. **תעודה (תואר) הגבוהה ביותר** (החל בינואר-מרס 2000): התעודה הגבוהה ביותר שאדם קיבל במשך לימודיו בבתי ספר או במסגרות לימודים המקנות תעודות רשמיות (לא כולל תעודת סיום קורס, תעודת סיום השתלמות וכד').

9. ראש משק בית:

בלוחות של סקרי כוח אדם, ראש משק הבית הוא ראש משק בית כלכלי.

החל בשנת 1995, שונתה הגדרת ראש משק הבית והוא נקבע לפי "מידת" ההשתתפות בכוח העבודה, ללא התייחסות לגיל או למין.

- ראש משק הבית הוא המפרנס העיקרי של משק הבית, כלומר המועסק שעובד בדרך כלל 35 שעות או יותר בשבוע (כולל איש צבא קבע), והוא קודם למועסק שעובד עד 34 שעות בשבוע, שקודם לבלתי מועסק.

- אם יש יותר מאדם אחד במשק הבית שמתאים, לפי ההגדרה, להיות ראש משק בית, ייקבע ראש משק הבית לפי סדר העדיפות שקובע המרואיין.

- אם אין מפרנס במשק הבית, ייקבע כראש משק הבית האדם שהמרואיין מחשיב כראש משק הבית.
הערה: ראש משק הבית הוא אדם בגיל 18 ומעלה (להוציא משקי בית שהמועסק היחידי בהם הוא בגיל 15-17 ומשקי בית שיש בהם בני 15-17 בלבד).

10. מספר הילדים לפי קבוצות גיל: מתקבל מידע על מספר הילדים של כל אישה השייכת למשק הבית ועל סך כל הילדים השייכים למשק הבית.

11. שעות עבודה בשבוע: מספר שעות העבודה שעבד למעשה המועסק בשבוע הקובע, כולל: שעות עבודה נוספות באותו מקום עבודה או במקומות עבודה אחרים, שעות הכנה של מורים ואמנים, שעות המתנה (נהג, סבל וכיו"מ המתנינים לעבודה), וכן שעות עבודה של אדם שעבד ללא תשלום בעסק או במשק החקלאי של המשפחה (אם עבד 15 שעות ויותר בממוצע לשבוע).

ממוצע שעות עבודה בשבוע מחושב על-ידי חלוקת סך כל שעות העבודה בשבוע של כל המועסקים במספר המועסקים. ממוצע שעות העבודה בשבוע מחושב לגבי כלל המועסקים (כולל המועסקים הנעדרים זמנית מעבודתם) ולגבי המועסקים ללא הנעדרים זמנית מעבודתם.

12. צורת יישוב:

ישנם שני סוגים של צורת יישוב: שוטפת וקבועה.

צורת יישוב שוטפת נקבעת לפי אומדן גודל אוכלוסייה ביישוב בסוף כל שנה.

צורת יישוב קבועה היא צורת יישוב שוטפת שהוקפאה למספר שנים על מנת לאפשר השוואת נתונים בין השנים.

צורת היישוב שעל פיה מסווגים הנתונים בסקרי כוח אדם היא צורת היישוב הקבועה שמופיעה ברשימת היישובים.

היישובים נחלקים לשתי קבוצות עיקריות, שהאבחנה ביניהן מבוססת על גודל היישוב (מספר התושבים):

א. **יישובים עירוניים**, שבהם 2,000 תושבים ויותר, המסווגים לתת-קבוצות על-פי גודלם;

ב. **יישובים כפריים**, שבהם פחות מ-2,000 תושבים, המסווגים לשלוש צורות יישוב:

(1) קיבוצים;

(2) מושבים ומושבים שיתופיים;

(3) יישובים כפריים אחרים;

מ-1998 עד 2001 סווגו היישובים לפי אומדן גודל האוכלוסייה שהייתה בהם במפקד האוכלוסין והדיוור 1995. החל ב-2002 סווגו היישובים לפי אומדן האוכלוסייה שהייתה בהם בסוף 2001, וזאת כדי לשקף את השינויים שחלו בגודל האוכלוסייה שהייתה ביישובים בין מועדי המפקדים. משנת 2007 – לפי אומדן גודל של סוף שנת 2005.

לפירוט נוסף, ראה: **רשימת היישובים, אוכלוסייתם וסמליהם, 31.12.2004**, פרסום טכני 77, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

13. יישובי פיתוח

נכללו היישובים המפורטים בתקנות שעודכנו במשך השנים על-פי "חוק פיצויי פיטורים, תשכ"ג, 1963".

להלן פירוט של 25 יישובי הפיתוח הכלולים בעיבודים של סקרי כוח אדם:

יישובי פיתוח בצפון: בית שאן, חצור הגלילית, טבריה, יקנעם עילית, כרמיאל, מגדל העמק, מעלות-תרשיחא, נצרת עילית, עכו, עפולה, צפת, קריית שמונה, שלומי.

יישובי פיתוח בדרום: אופקים, אילת, בית שמש, דימונה, יבנה, ירוחם, מצפה רמון, נתיבות, ערד, קריית גת, קריית מלאכי, שדרות.

14. **מחוז ונפה:** המחוזות והנפות הוגדרו לפי החלוקה המנהלית הרשמית של המדינה שלפיה קיימים 6 מחוזות ו-15 נפות, ראה פירוט בשימת היישובים, אוכלוסייתם וסמליהם, 31.12.2004, פרסום טכני 77, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

החל ב-1972 נוספו אזורי יהודה, שומרון וחבל עזה כדי לאפיין את היישובים היהודיים ואוכלוסייתם הנמצאים באזורים אלו. הנתונים לשנת 2005 מתייחסים לתושבי יהודה והשומרון וחבל עזה ואינם משקפים שינויים שחלו באוכלוסייה עקב פינוי היישובים הישראליים (היישובים היהודיים) מחבל עזה ומצפון השומרון במסגרת חוק יישום תכנית ההתנתקות התשס"ה - 2005.

החל בשנת 2006 - אזור יהודה והשומרון.

15. **מחוז ונפת עבודה - המועסקים סווגו לפי היישוב שבו הם עבדו.** המועסקים שעבדו ביהודה ושומרון ובעזה סווגו בקבוצה נפרדת.

16. **מטרופולין - המטרופולין** היא ריכוז עירוני גדול, הכולל מספר רב של רשויות מקומיות, מועצות אזריות ויישובים כפריים הסמוכים זה לזה והיוצרים יישות תפקודית אחת ונמצאים בקשרים של שילוב כלכלי, חברתי ותרבותי.

המטרופולינים חולקו בהתאם למבנה הפנימי שלהן:

הגלעין – שטח העיר הראשית, שהיא מוקד הפעילות של האוכלוסייה שבתחום המטרופולין.

טבעת פנימית – השטח שבו נמצאים היישובים מסביב לגלעין המטרופולין.

טבעת תיכונה (במטרופולין תל אביב ובמטרופולין באר שבע) – השטח שבו נמצאים היישובים שמסביב לטבעת הפנימית.

טבעת חיצונית – השטח שבו נמצאים היישובים שמסביב לטבעת התיכונה.

גזרות (צפוניות, מזרחית, דרומית) – חלוקה פנימית של כל אחת מהטבעות במטרופולינים.

החל ב-1999, הוכנסה לשימוש בסקר כוח אדם הגדרה חדשה של מטרופולין, שהחליפה את ההגדרה הקודמת של אגד ערים. הוגדרו שתי מטרופולינים: מטרופולין תל אביב ומטרופולין חיפה.

בשנת 2001 נעשתה בדיקה חוזרת לגבולות המטרופולינים ובעקבותיה שונו הגבולות של מטרופולין חיפה. השינויים במטרופולין חיפה נערכו ביישובים הנכללים בטבעת החיצונית של המטרופולין: בדרום הוצא היישוב ג'סר א-זרקא, ואילו בצפון הוחלט להכליל את כל היישובים עד לקו נהרייה

(כולל). בצפון-מזרחה של הטבעת החיצונית הוחלט להכליל את כל היישובים באזור טבעי כרמיאל ובנוסף את יישובי מועצה אזורית משגב. גבולות **מטרופולין תל אביב** לא השתנו.

מטרופולין באר שבע: בשנת 2001 התקבלה תכנית המגדירה את גבולותיה של מטרופולין בדרום, ההולכת ומתהווה סביב העיר באר שבע. תוכנית מטרופולין באר שבע דומה למתאר של המטרופולינים האחרים בכך שגם היא מחולקת לטבעות ובתוכן לגזרות. הטבעות מוגדרות על פי המרחק שלהן ממרכז המטרופולין ("הגלעין") שהוא העיר באר שבע. תחומי מטרופולין באר שבע כוללים את הנגב הצפוני, מגבול נפת באר שבע בצפון ועד למצפה רמון בדרום, ומגבול רצועת עזה ומצרים במערב ועד לים המלח וגבול ירדן במזרח.

להסבר מפורט לגבי גבולות המטרופולינים, ולרשימת היישובים הכלולים בהן, לפי מבנה פנימי, ראה [מבוא לפרק 2](#) בשנתון הסטטיטי לישראל, 2009.

17. דירה ריקה - דירה שלא מאוכלסת באופן קבוע מסיבות שונות, כגון: בבנייה או בשיפוצים, דירה חדשה או משופצת שטרם אוכלסה, דירה הרוסה, אטומה או נטושה, הדיירים נפטרו או עברו למוסד, דירת נופש, דירה שמשתמשים בה מדי פעם.

ב. סיווג לפי מעמד בעבודה, ענף כלכלי, משלח יד וניידות לעבודה

המועסקים (כולל הנעדרים זמנית מעבודתם) מסווגים לפי מעמד בעבודה, ענף כלכלי ומשלח יד, על-פי עבודתם בשבוע הקובע. הבלתי מועסקים ואלו שאינם בכוח העבודה האזרחי (כולל חיילים בשירות חובה וקבע) שעבדו בארץ ב-12 החודשים שקדמו לסקר, מסווגים על-פי עבודתם האחרונה.

1. מעמד בעבודה

שכיר: כל אדם שעבד אצל מישהו אחר תמורת שכר יומי, חודשי, קבלני או בתמורה אחרת כלשהי. נציין, כי עצמאיים הרשומים כחברה בע"מ ומקבלים שכרם מהחברה, מוגדרים כשכירים.

מקבלי שכר באמצעות חברת כוח אדם או קבלן כוח אדם: שכירים שהושמו למקום עבודה ומקבלים את שכרם מחברת כוח אדם או מקבלן כוח אדם, כאשר מקום העבודה אליו הושמו אחראי על ביצוע עבודתם.

בהגדרה זו לא נכללו:

- שכירים שהם עובדי הסגל בחברת כוח אדם;
- שכירים העובדים באמצעות קבלן משנה, מכיוון שעליו מוטלת האחריות על ביצוע עבודתם ועל טיב עבודתם. אלו הם שכירים המועסקים בעיקר בשני ענפי הכלכלה הבאים: "פעילויות שמירה, אבטחה וניקיון" (סמל ענף 750) ו"שירותי מטפלות בית" (סמל ענף 862).

מעביד: אדם המעסיק אחרים בשכר או בתמורה אחרת כלשהי, או שותף בעסק המעסיק עובדים אחרים, כולל בעל משק חקלאי המעסיק עובדים תמורת שכר.

עצמאי: אדם העובד בעסקו או במשקו הוא, ואיננו מעסיק אחרים בשכר או בתמורה אחרת.

חבר קואופרטיב: אדם אשר בנוסף למשכורתו, הוא שותף גם לרווחי הקואופרטיב, כולל חברים במושב שיתופי.

חבר קיבוץ: חבר קיבוץ העובד בקיבוץ ללא קבלת שכר, כולל חברי קיבוץ, מועמדים לחברות, קרובים הגרים במשק בקביעות וקבוצות הכשרה.

אינו כולל: "מתנדבים" – אנשים שאינם חברי קיבוץ, אך גרים בקיבוץ ועובדים בו תמורת שכר או כל תמורה אחרת. חברי קיבוץ העובדים מחוץ לקיבוץ תמורת שכר מוגדרים כשכירים.

בן משפחה ללא תשלום: בן משפחה או קרוב אחר שעבד בעסק המשפחה 15 שעות או יותר בשבוע הקובע ללא תמורה כלשהי. בן משפחה המקבל שכר נחשב לשכיר.

2. **ענף כלכלי:** הענף הכלכלי של הנדגם הוא הענף הכלכלי שאליו שייך המפעל או המוסד שבו הוא עובד. הענף הכלכלי נקבע לפי המוצר או השירות העיקרי של יחידת הסיווג.

במקרה שהמפעל עוסק ביותר מפעילות כלכלית אחת והפעילויות השונות יכולות להיחשב "יחידות סיווג" (כגון: מפעל טקסטיל העוסק בטווייה, אריגה ותפירה, או מוסד כמו עירייה), הענף הכלכלי נקבע על-פי פעילויות המחלקה או האגף שבו הנדגם עובד. יחידת עזר המספקת את צורכי המפעל עצמו ואין לה הנהלת חשבונות משלה, אינה נחשבת למחלקה נפרדת (יחידת סיווג נפרדת).

אם המפעל עוסק במספר פעילויות כלכליות בלתי ניתנות להפרדה לפי מחלקות, הענף הכלכלי נקבע לפי המוצר הסופי העיקרי.

נחקרים בקיבוצים סווגו בהתאם לענף פעילותם.

החל בשנת 1995, סווגו הנחקרים על-פי סיווג ענפי הכלכלה, 1993.

סיווג ענפי הכלכלה מבוסס על סיווג האו"ם :

International Standard Industrial Classification of All Economic Activities, Third Revision, 1990.

הסבר מפורט על סיווג ענפי הכלכלה, ראה: *הסיווג האחד של ענפי הכלכלה, 1993*, מהדורה שנייה, פרסום טכני 63, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, 2003.

3. תחום ההייטק: הגדרת תחום ההייטק מבוססת על סיווג ענפי כלכלה, ראה: הסיווג האחד של ענפי הכלכלה, 1993, מהדורה שנייה, פרסום טכני 63, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ועל הגדרות של OECD ושל ארגון ה-EUROSTAT, ראה: המלצות ועדת משנה לסיווג רשמי של ענפי הייטק - הגדרת תחום ההייטק בישראל, http://www.cbs.gov.il/publications/hitech/hi_class_heb.pdf.

להלן ענפי הכלכלה הנכללים בתחום ההייטק בישראל

שם ענף	סמל ענף
ענפי תעשייה בתחום ההייטק (תעשיות טכנולוגיה עילית)	
תעשיית תרופות לבני אדם ולשימוש וטרינרי	245
תעשיית מכונות למשרד, לחשבונאות ומחשבים	30
תעשיית רכיבים אלקטרוניים	32
תעשיית ציוד תקשורת אלקטרוני	33
תעשיית ציוד תעשייתי לבקרה ולפיקוח, ציוד רפואי ומדעי	34
תעשיית כלי טיס	355
ענפי שירותים בתחום ההייטק (שירותים עתירי ידע בהייטק)	
תקשורת	66
שירותי מחשוב	72
מחקר ופיתוח במדעי הטבע	730

4. משלח יד: משלח היד של הנדגם הוא אוסף הפעילויות והעיסוקים שהנחקר מבצע במקום עבודתו, בלי להתחשב במקצוע שהוא למד, אם אינו עוסק בו.

החל בשנת 1995, סווגו הנחקרים על-פי סיווג משלחי היד, 1994.

סיווג משלחי היד מבוסס על הסיווג של ארגון העבודה הבין-לאומי:

International Standard Classification of Occupations, I.S.C.O. 88.

הסבר מפורט על סיווג משלחי היד, ראה: *הסיווג האחד של משלחי יד, 1994*, פרסום טכני מספר 64, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

5. ניידות לעבודה:

א. **נייד:** מי שמועסק מחוץ ליישוב מגוריו.

קיימות ארבע דרגות של ניידות לעבודה:

- בתוך נפת המגורים
- מחוץ לנפת המגורים אך בתוך מחוז המגורים
- מחוץ למחוז המגורים ביישוב אחד
- מחוץ למחוז המגורים בשני יישובים ויותר

ב. **לא נייד:** מי שמועסק ביישוב מגוריו.

ג. השוואות בין-לאומיות

בפרק 11 מובאים לוחות המפרטים נתונים השוואתיים על המשתתפים בכוח העבודה האזרחי, על הבלתי מועסקים, על שיעור התעסוקה (המחושב כאחוז המועסקים מכלל האוכלוסייה) ועל שכירים בתחום ההייטק.

הנתונים ללוחות "אחוז כוח העבודה האזרחי בקרב בני 15 ומעלה", "אחוז הבלתי מועסקים מכוח העבודה האזרחי בקרב בני 15 ומעלה" ו"שיעור התעסוקה בקרב בני 15 ומעלה" – נלקחו ברובם מבסיס הנתונים של ארגון העבודה הבין-לאומי (ILO). קיימים הבדלים קטנים בין המדינות ביחס לאוכלוסיית הסקר, ולכן ההשוואה איננה מדויקת. מקור ההבדלים בין המדינות נובע משתי נקודות עיקריות:

1. הכללתם או אי-הכללתם של המשרתים בצבא קבע בכוח העבודה.
 2. הגבלת גיל (לדוגמה: בישראל נכללו באוכלוסיית הסקר בני 15 ומעלה, ובארה"ב בני 16 ומעלה). בלוחות רשומות הערות מדויקות לגבי האוכלוסייה עבור כל מדינה כפי שהיא מופיעה ב-ILO.
- נתונים אחדים שהיו חסרים בלוחות מסוימים נלקחו מבסיס הנתונים של ה-EUROSTAT.
- הגדרת הבלתי מועסקים תואמת את הגדרות ארגון העבודה הבין-לאומי (ILO). האומדנים מותאמים לפי שיטה המתבססת על הגדרה משותפת ומדויקת של הבלתי מועסקים. אחת לשנה, מספקות המדינות החברות בארגון נתונים המבוססים על מספר שאלות זהות הנכללות בשאלוני סקר כוח אדם. החל ב-1995 מותאמות ההגדרות בישראל לאלה של ה-ILO.
- הנתונים ללוח "אחוז שכירים בתחום ההייטק מכלל השכירים" נלקחו מבסיס הנתונים של ה-EUROSTAT.